

var foreslaaet, paa Landet; han fandt, at denne Forandring var slet — som han udtrykte sig — væsentlig i Husbondens Interesse. Jeg kan ikke give det ærede Medlem Ret heri. Hvis det overhoved er ønskeligt og nødvendigt at undergive Fæstemandsinstitutionen en Kontrol, saa forekommer det mig, at der kan være fuldt saa megen Anledning eller lige saa megen Anledning til at kontrollere den paa Landet som i Byen. Det ærede Medlem syntes at gjøre gjældende, at der — i det Mindste opfattede jeg ham saaledes — paa Landet ikke vilde blive stor Anvendelse for Fæstemændene (Afbrydelse). Naa, er det en Misforstaaelse, beder jeg undskylde det; men hvis der ikke bliver Spørgsmaal om denne Institution paa Landet, hvis der ikke etablerer sig mange Fæstemænd paa Landet, faar § 1 overhoved ikke stor Betydning for Landet med Hensyn til Indskrænkning af Næringsfriheden. Det forekommer mig, at det i lige saa høj Grad er i Lyendets som i Husbondens Interesse, at Fæstemandsinstitutionen kommer i paalidelige Hænder og ikke, saaledes som hidtil ofte har været Tilfældet, bliver anvendt paa en Naabe, som kommer Lyendet til Stude; thi Lyendet lider virkelig, efter min Overbevisning, fuldt saa Meget ved af den vedkommende Fæstemand at faae urigtige og upaalidelige Oplysninger med Hensyn til den Tjeneste, det søger, som Husbonden lider ved, at han af Fæstemanden faar urigtige Oplysninger med Hensyn til Lyendet og dets tidligere Forhold. Det forekommer mig, at Forholdet for begge Parter er fuldkommen lige, og at Interessesen for begge Parter er den samme i at have en Institution, til hvilken de med Villid kunne henvende sig, og den maa være den Samme, enten den Mand, der giver sig af med denne Forretning bor i en Kjøbstad eller i Nærheden af en saadan eller paa Landet. De Bemærkninger, jeg isørgt kunde have at gjøre til Lovforslaget, som det foreligger, ere meget faa, og jeg betragter dem væsentlig kun som Redaktionsændringer; men jeg vil dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det forekommer mig, at Udtrykkene i Begyndelsen af § 3 ere mindre fuldstændige og mindre heldige. Det hedder nemlig der: „Meddeler Fæstemanden „urigtige“ Oplysninger til nogen af Parterne, eller forleder han Lyendet til“ osv. Hvad forstaas ved „urigtige Oplysninger“? Det er mig jo ikke tvivlsomt, hvad der er forstaaet derved, at det er saadanne urigtige Oplysninger, som have havt en væsentlig Indflydelse paa Stiftelsen af det paagjældende Forhold, men under disse almindelige Ord gaar meget Mere ind, og en hvilken som helst ubetydelig urigtig Meddelelse fra Fæstemandens Side vil i alt Fald kunne give Anledning til Klager og Klager fra Vedkommende, som det er heldigst at forebygge ved en mere omhyggelig Redaktion af dette Udtryk. Ligeledes forekommer det mig, at Bestemmelsen i Begyndelsen af § 7 heller ikke er ganske klar. Det hed-

der nemlig: „Enhver af Parterne i et Lyendeforhold er — for saa vidt ikke Andet vedtages — ved dets Stiftelse saa vel som ved dets Forlængelse“ o. s. v. „For saa vidt ikke Andet vedtages,“ staar der. Efter hvad der staar senere i Paragrafen, forekommer det mig i Grunden ikke at være synderlig tvivlsomt, at denne Vedtagelse maa være en udtrykelig Vedtagelse. Fordi det ved Indgaaelse af en Lyendekontrakt mellem Husbond og Tjenestgjænde ikke har været omtalt, om der skulde gives en saadan Paategning i Studsmaalbogen, antager jeg ikke, at man deri vil lægge, at der er indgaaet en stiltiende Overenskomst om, at en saadan ikke skal finde Sted. Jeg vilde derfor anfse det for at være rigtigst, at man præciserede denne Bestemmelse saaledes, at kun i Tilfælde af, at en udtrykelig Vedtagelse i denne Henseende var kommen i Stand mellem de paagjældende Parter, skulde Paategningen bortfalde, men hvis der, saaledes som det i de allerfleste Tilfælde vil finde Sted, Intet i den Henseende har været omtalt imellem dem, maatte man ikke gaa ud fra, at det stiltiende var forudsat, at en saadan Paategning ikke skulde finde Sted. Jeg skal ikke udtale mig angaaende det Spørgsmaal, om Sagen vil være at behandle i Udvalg eller ikke. Det forekommer mig kun, at hele denne Sag har været drøftet saa alsidig og grundig saavel i dette Thing som i det andet, at Udvalg ikke er fornødent, og at de Endringsforslag, som i alt Fald efter mit Skjøn maatte være fornødne ved nærværende Lovforslag, ikke ere af større Betydning, end at man med Lethed vil kunne enes om dem her i Salen.

Kruse: Det ærede Medlem, der sidst talte, har utvivlsomt Ret i, at de af ham paapegede Udtryk ikke ere synderlig tilfredsstillende for en skarp Opfattelse, men jeg skal tillade mig at erindre om, at der er Meget i denne Lov af den Slags, hvor en skarp Opfattelse mangler, ganske simpelt af den Grund, at man ikke i Udvalget — og formodentlig heller ikke her i Thinget — kunde enes om en saadan Opfattelse; Noget, som var sværende, kunde man derimod vel faae fat paa og tage ind. — Med Hensyn til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad), maa jeg bemærke, at dette ærede Medlem altid er meget omhyggelig for, at dette Things Løge Medlemmer, — om jeg maa bruge dette Udtryk — skulle føle hans Overlegenhed i tilstrækkelig Grad; særlig jeg har nogle Gange — og saaledes ogsaa idag — været Gjenstand for denne overlegne Behandling. Det skal jeg nu vide at troste mig over. Det ærede Medlem kan hørken i Ord eller i Gjerning feie det bort, som et Medlem har sagt, og det, jeg har sagt, har jeg havt god Grund til at sige. Sagen, hvorom der tales, har ogsaa været debatteret i det andet Thing, særlig mellem den høitagtede Justitsminister og